

आभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३८ / अंक : ११ / २०७७ असोज १६ ज्येष्ठ शुक्रबार / 2 Oct., 2020 / मूल्य रु. १०/-

आफ्नै प्रतिबद्धता उल्ट्याउँदै सरकार

काठमाडौं | प्राध्यापक गोविन्द केसी करिब ९ वर्षदेखि स्वास्थ्यमा सर्वसाधारणको पहुँच पुग्नुपर्ने र चिकित्सा क्षेत्रमा सुधार लगायतका माग राखि पटक पटक अनसन बसेका छन् डा. केसी अनसन बसेपछि सरकारले उनको केही माग सम्बोधन गर्ने गरेको भएपनि सरकारको बुझाईमा डा. केसीले अनशननेपिछे मागहरू फेर्ने गरेको आरोप केसीमाथि लगाउँदै आएको छ। डा. केसी पहिले पटक २०६९ असारमा अनशन बसेकेका छन्। डा. केसीले उठाएका केही मागहरू सरकारले पुरा गर्ने प्रतिबद्धता केसीसँग गरेपनि पछिलो समयमा सरकारले आफ्नै प्रतिबद्धता विरुद्धका कार्यहरू गर्न थालेको छ।

विश्व विद्यालय र मातहतका निकाय स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
»» बाँकी ८ पेजमा

तागीलाई www.abhiyanonline.com.np ला पनि पढ्न सकिन्छ।

कुशासनको राम्रो नमुना शुल्क बढी लिनु

काठमाडौं | नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारले मुलुकमा सुशासन कायम गरिएको भनिएता पनि विभिन्न क्षेत्रबाट सरकारी निर्णयहरूको उल्लंघन भईरहेका पनि सरकार भने मुकदर्शक बनेर बसेको छ। नेकपालित्रको आन्तरिक द्वन्द्व र सत्ताको लडाईले गर्दा सरकारले आफ्ना निर्णयहरू लाग्न गर्न सकेको देखिएको छैन। त्यही कारण सरकारको कमजोरीका फाइदा उठाउँदै काठमाडौं उत्त्यका भित्रको केही निजी प्रयोगशालाहरू सरकारको निर्णयलाई वेवास्ता गर्दै जनता कोरोना भाइरसका कारण मारमा परिरहेको बेला कोरोना भाइरस परीक्षणको नाममा जनतालाई लुटिरहेका छन्। स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले भाद्र २८ गते कोरोना भाइरस छुट्याउने पीसीआर परीक्षणको शुल्क २ हजार रुपैयां तोकेको »» बाँकी ८ पेजमा

पुस्तकपछि चामलमा भन्सार लाग्यो

काठमाडौं | पुस्तकमा भन्सार लगाएको सरकारले अव चामलजस्ता खाद्य बस्तुमा पनि ५ बाट १० प्रतिशत भन्सार बढाएछ। बिग्हाउस र सौखिन बस्तुहरूमा भन्सार लगाउन, बढाउन नसक्ने सरकार गरीवले खाने सर्तो चामलमा भन्सार लगाएर प्रगतिशील बन्न खोजेको हो कि पुँजीवादको चर्को चित्र देखाएको हो ?

सके देशमै उत्पादन गर्नु, नसके दैनिक उपभोग्य बस्तुहरूमा भन्सार बढाउने किन ? बर्षको ३० अर्वको चामल आयात हुन्छ, ५ अर्वको तरकारी। दूध र अन्य वस्तु पनि आयात हुन्छ। देशका विभिन्न भागमा तरकारी, »» बाँकी ८ पेजमा

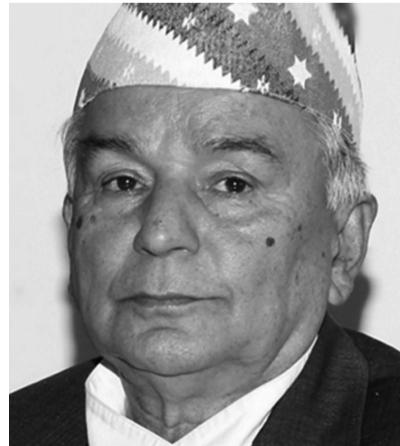
आवश्यकता भन्दा बढी चिनीको आयात किन ?

काठमाडौं | सकरारले स्वदेशी चिनी उद्योगहरूलाई संरक्षण गर्ने नाममा २०७५ साल भाद्र ३१ गते मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट वार्षिक १ लाख मेट्रिक्टन चीनी आयात गर्न दिने निर्णय गरेको थिए। त्यसका वाणिज्य तथा

आपूर्ति संचय केदार बहादुर अधिकारीले चीनी उद्योगीहरूको दबावमा परेर परिणमत्वक बन्देज २०७६ असार मसान्तसम्म हुने उल्लेख गरेको पत्र पठाएका थिए। अहिले अधिकारी संस्कृति »» बाँकी ८ पेजमा

देउवाविरुद्ध एक हुन सकेन्न इतर पक्ष

काठमाडौं | संघीय संसदको प्रमुख विपक्षी दल नेपाली कांग्रेस आन्तरिक द्वन्द्वमा फसेको कारण उसले प्रमुख प्रतिपक्षी दलको भूमिका निभाउन सकेको छैन। पार्टीको संस्थापन पक्ष र इतर पक्ष आ आफ्नै रणनीतिमा रहेका छन्। इतर पक्षमा पनि पार्टीका वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल र पूर्व महामन्त्री कृष्ण प्रसाद सिटोलाले अलग अलग गुट सञ्चालन गरेको हुनाले इतर पक्ष पनि एक हुन सकेको छैन।

संस्थापन पक्षका विरुद्ध एउटे रहेकोमा उभिने प्रयास इतर पक्षले गरेपनि गुटगत स्वार्थका कारण इतर पक्ष एक हुन सकेका छैन। पार्टीका वरिष्ठ नेता पौडेल र अर्का नेता सिटोलालीच गहिरो अविश्वास रहेको छ। वरिष्ठ नेता पौडेल र सिटोलालीच लामो समयसम्म बोलचाल नै बन्द भएपनि अहिले उनीहरूले एउटै लाइनमा उभिनु दुवै पक्षका नेताहरूले प्रयास गरेका भएपनि उनीहरूको

प्रयास सफल हुन सकिरहेको छैन।

पार्टी सभापति शेरबहादुर देउवाले १४ औं महापितृशनलाई प्रभावित पार्नाका निमित्त विधान »» बाँकी ८ पेजमा

विपरित निर्णयहरू गर्दै जान थालेपछि पौडेल र सिटोला दुवैले त्यसको विरोध गर्दै आएका »» बाँकी ८ पेजमा

डा. केसीलाई मार्ने नै हो त ?

काठमाडौं | डेढ दर्जनपल्ट अनसन बसेसकेका डा.गोविन्द केसी अहिले पनि बिसौ दिनदेखि अनसनमा छन्। उनको स्वास्थ्य अवस्था नाजुक बन्दै गरेको डाक्टरहरू बताउँछन्।

डा.सुधांशु केसी त आधिकारिक चिकित्सा प्रणालीका कारणले मात्र डा.गोविन्द केसी »» बाँकी ८ पेजमा

आफ्नै प्रतिबद्धता उल्ट्याउँदै सरकार

काठमाडौं | प्राध्यापक गोविन्द केसी करिब ९ वर्षदेखि स्वास्थ्यमा सर्वसाधारणको पहुँच पुग्नुपर्ने र चिकित्सा क्षेत्रमा सुधार लगायतका माग राखि पटक पटक अनसन बसेका छन् डा. केसी अनसन बसेपछि सरकारले उनको केही माग सम्बोधन गर्ने गरेको भएपनि सरकारको बुझाईमा डा. केसीले अनशननेपिछे मागहरू फेर्ने गरेको आरोप केसीमाथि लगाउँदै आएको छ। डा. केसी पहिले पटक २०६९ असारमा अनशन बसेसकेका छन्। डा. केसीले उठाएका केही मागहरू सरकारले पुरा गर्ने प्रतिबद्धता केसीसँग गरेपनि पछिलो समयमा सरकारले आफ्नै प्रतिबद्धता विरुद्धका कार्यहरू गर्न थालेको छ।

विश्व विद्यालय र मातहतका निकाय स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
»» बाँकी ८ पेजमा

तागीलाई www.abhiyanonline.com.np ला पनि पढ्न सकिन्छ।

आफ्नो गुटको प्रतिनिधित्व गरिरहेका छन्।

नेकपाको सचिवालय र स्थायी

समितिको बैठकले मन्त्रिपरिषद्को हेरफेर गर्ने जिम्मेवारी दुई अध्यक्षलाई दिएको छ। संघीय सरकार हेरफेर भएपनि प्रदेश

सरकारहरूमा समेत हेरफेर गर्न उद्घोष नेताहरूले दिँदै आएका छन्। पार्टीका उपाध्यक्ष वामदेव गौतमलाई राष्ट्रियसभाको सदस्य बनाउने निर्णय स्थायी समिति र सचिवालयको बैठकले गयो। त्यही निर्णयका आधारमा सरकारले राष्ट्रपतिबाट मनोनित हुन बाँकी रहेको एक सिटमा मनोनित गर्न राष्ट्रपतिलाई सिफारिस गयो। सरकारको गौतमलाई राष्ट्रियसभामा मनोनित गरिसक्नुभएको छ। गौतम गएको प्रतिनिधिसभाको निवाचनमा वर्द्धित क्षेत्र नं. २ बाट चुनावमा पराजित भएका थिए। तर गौतमले आफू उपप्रधानसहित मन्त्री बन्न पाउनुपर्ने भन्दै आफूलाई राष्ट्रियसभामा मनोनित गरिसक्नुभएको छ। गौतम गएको प्रतिनिधिसभाको निवाचन हारेका व्यक्ति त्यही कार्यकालमा मन्त्री बन्न अयोग्य हुनेछन् भन्ने व्यवस्था संविधानको धारा ७८ को ४ मा गरेको छ।

अहिले त्यही विषयमा सर्वोच्च अदालमा मुद्दा परेको र सम्भवत आज अदालतले त्यस विषयमा आफ्नो निर्णय सुनाउन सकेछ। असोज ७ गते सर्वोच्च अदालतका न्यायाधिश आनन्द मोहन »» बाँकी ८ पेजमा

**prabhu
GOODLUCK SAVING**
“पढ्दै कमाउँदै”

STUDENTS
BE SMART
WITH
SMART INVESTMENT

Bonus of Rs.100
with New Account

SPECIAL OFFER

- Free DEMAT Account and MeroShare
- Free eBanking, Mobile Banking & Debit Card
- Free ABBS charge and many more....

prabhu BANK

Toll Free No.: 16600107777
www.prabhubank.com

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box no.: 19441
Phone: +977 1 4788500, Fax: +977 1 4780588, E-mail: info@prabhubank.com

Conditions Apply

Countering Hostile Propaganda against the CPEC

Mr Kabir

When during the regime of the President Gen. Pervez Musharraf, Pakistan initiated the construction of Gwadar deep-seaport in Balochistan province in March 2002 with Chinese assistance, sirens went off in the capitals of some European countries, especially the US, India and Israel which took it as a threat to their global and regional plans.

Located on the southwestern coast of Pakistan, Balochistan's Gwadar seaport is close to the Strait of Hormuz from where more than 17 million barrels of oil pass every day. Its ideal location among South Asia, the oil-rich Middle East, and oil and gas-resourced Central Asia has further increased its strategic significance. Besides, Balochistan's abundant mineral resources irritate the eyes of the America, India and Israel which intend to destabilize Pakistan for their collective aims, as the latter is also the only nuclear country in the Islamic World. However, development in Pakistan's province of Balochistan has shifted the gravity of the Great Game of Central Asia to Pakistan.

In this respect, the China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) which is part of China's One Belt, One Road (OBOR) or China's Belt and Road Initiative (BRI) is rapidly developing. CPEC will prove to be a gateway to prosperity for both countries as well as the region. Under the project, China is investing as much as \$62 billion in various sectors in Pakistan in a phased manner. Investments under

the CPEC in the infrastructure and implementation of various related projects intensified the pace of economic growth of Pakistan which will provide a greater boost to the fragile economy of the country.

In this regard, the Executive Committee of the National Economic Council (ECNEC) on August 5, this year approved the up-gradation of existing Mainline-1 (ML-1), the 1,872-kilometre railway project from Peshawar to Karachi, including the establishment of a dry port near Havelian and upgrading Walton Academy.

The project was approved at the rationalised cost of US\$6,806.783 million, on a cost-sharing basis between the governments of China and Pakistan.

Under the project, the existing 2,655-kilometre track would be upgraded, while the speed of passenger trains would increase from 65/110 kilometres per hour to 165 kilometres per hour and the line capacity would increase from 34 to 137/171 trains each way per day.

The project would be completed by June 2023 and it is expected to enhance Pakistan's global ranking in cross border trade-related indicators. It would also serve as the integration point bridging cargo/logistics systems and other trade-related processes.

Besides, under CPEC, energy projects made progress in 2019-20. The two energy sector projects the Engro Thar Power and Mine project (660 MW) and HUBCO Coal Power Project (1320 MW) were commissioned on July 10, 2019 and August 14, 2019 respectively. As a result, the ground-breaking ceremony of Gwadar 300 MW Coal Power project was held on November 4, 2019. So, the first phase of the construction of the

CPEC was very successful, while 22 major energy and transportation infrastructure projects having been put into operation.

As regards the CPEC project, Prime Minister Imran Khan and Chief of Army Staff General Qamar Javed Bajwa are keen to see the implementation of CPEC projects on a priority basis. Hence, the work on projects continued even during Covid-19. However, with the successful experience in the first stage, Islamabad has already given approval to the establishment of 10 special economic zones in the four provinces.

In fact, CPEC will open new doors of development relating to various fields, as the national economy of the country will grow fast, leading to the creation of new job opportunities, poverty reduction, and development of transportation sector, boost industrial growth and exports. The other areas of the project include industrial parks, agricultural development, tourism, financial cooperation, improvement in municipal infrastructure, education, public health and people-to-people communication. The energy sector has been assigned top priority to help Islamabad overcome energy shortages.

And Gwadar Port Project is the central point of Pak-China strategic partnership with its strategic location and potential for becoming the future economic and energy hub.

Nevertheless, the establishment of CPEC between deep Gwadar seaport of Balochistan and the historic Silk Road city in western regions-Xinjiang of China will connect Gilgit-Baltistan through Khunjerab Pass. Beijing would also build an international airport at Gwadar, while the roads

infrastructure in Gwadar would link the communication network of the rest of the country to facilitate the transportation of goods.

When Gwadar seaport becomes fully operational, it would connect the landlocked Central Asian states with the rest of the world. Being the commercial hub, the port is likely to increase the volume of trade, bringing multiple economic and financial benefits to Pakistan. It will enable high-volume cargo vessels to move in the major oceans, giving China's short and easy access to the Persian Gulf and the Indian Ocean.

India was openly opposing the CPEC-OBOR or BRI; the US also joined New Delhi. In this context, on October 3, 2017, the then US Defence Secretary James Mattis told the Lawmakers, "The United States has reiterated its support for India's opposition to China's One Belt, One Road initiative...the China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) a part of which traverses Pakistan-Kashmir."

Islamabad strongly rejected the statement from the American defence chief that the multibillion-dollar road and rail network CPEC will pass through a disputed territory of Kashmir, urging the international community to focus on blatant human rights violations and 'heinous crimes' committed by Indian occupation forces in the Indian Occupied Kashmir (IOK), and reminded that America that Washington had also participated in an OBOR summit.

Earlier, a statement from the Chinese foreign ministry also dismissed Mattis' statement, saying that the OBOR plan was backed by the United Nations and that CPEC was an economic cooperation initiative. Beijing has also clarified Indian concerns on the CPEC or

OBOR. But, apart from the US, India is particularly opposing the CPEC as part of the anti-Pakistan and anti-China approach.

In this respect, besides America and India, some western countries, including their media have started hostile propaganda against the CPEC.

In this connection, the Chinese Consul General in Karachi, Li Bijian stated on September 8, 2020: "China-Pakistan Economic Corridor will continue to grow and expand despite the negative propaganda by certain countries as it is the flagship project of 'One Belt and One Road Initiative' of China".

A day after a controversial interview of a key government adviser cast doubts over future of the China-CPEC project, Chief of Army Staff General Qamar Javed Bajwa met the Chinese ambassador in the General Headquarters (GHQ) in Rawalpindi on September 12, this year and assured him that the CPEC is Pakistan's economic future and its security will not be compromised. The meeting came against the backdrop of a recent report by Financial Times which quoted the Prime Minister's Adviser on Textile and Commerce Abdul Razzaq Daud as saying that the newly formed federal government might revisit the CPEC projects.

Nonetheless, the Chinese government has dismissed the criticism as western propaganda and insisted that the CPEC will equally benefit Pakistan.

At this juncture, the media of China and Pakistan must counter the hostile propaganda of the US-led countries against the CPEC, as they do not want to see development and prosperity in Pakistan and China, including the entire region.

The underlying constants of Afghan crisis

Inam Ul Haque

Afghanistan remains one of the most widely covered crises of modern times. True to 21st-century fad, there is a mushrooming army of so-called 'Afghan experts'. These experts — to quote former Afghan cabinet minister Mohammed Ehsan Zai — "read 'The Kite Runner' on [the] plane and believe they are [an] expert on Afghanistan." There are desk officers with no ground experience who cobble together books from hearsay and claim greatness. These tenure-based bureaucrats tend to make faulty assumptions. There are military veterans with limited/sectoral exposure, who end up creating personality cults. Then there are freelance writers who tend to become outright racist and bigoted in their description of Afghans and Afghanistan.

It is strongly felt that in the absence of a multidisciplinary approach, cutting across political science/economy, international relations, sociology, and anthropology... for example; such analyses risk becoming personal experiences with limited universal applicability. Sociology strongly rebuffs sweeping generalisations about people and countries. Unless backed by rigorous analysis, academic adroitness, and fieldwork; Afghans and Afghanistan would remain an enigma.

The following Op-Eds continue my earlier work on Afghanistan and aim at distilling some 'constants' gleaned from some three centuries of Afghan history. These have helped shape

attitudes and policy formulation in Afghanistan and are by no means exhaustive.

First, the nature of the Afghan monarchy. Unlike the contemporary monarchies, the Durrani monarchy created by Ahmed Shah Baba around 1747 was a 'tribal confederation' with the king deriving power from the tribes, and not the other way round. This shaped subsequent Afghan approaches towards authority and governance.

Second, and following from the above; modern state formation in Afghanistan has, therefore, remained a failed exercise, whether under the erstwhile farangi, later Shoravi (Russian) or modern Amreeki tutelage. Afghan political culture abhors a strong centre, especially if it is imposed.

Third, Afghans (the term by extension covers Pashtun tribes on both sides of the Durand Line) are almost entirely Muslim, converted en-bloc around the times of the pious caliphs. They did so, as they find no major deviations in Pukhtunwali/Pashtunwali — the operative code covering everyday life — and the teachings of Islam. Both reinforce each other in major areas. All Pathan tribes are Sunni except the Bangash tribe west of Kohat and Turi tribes in Parachinar, Pakistan. The latter are actually Turkic.

Interestingly, the Taliban worldview of Islam is essentially the rural Pashtun worldview... although interaction with the wider world, as refugees, has introduced reform and changes in this outlook.

Fourth, paradoxically if ever

there is a conflict between code (riwaj) and Islam, Pukhtunwali would prevail. Literature aplenty to substantiate that major decrees of the Peoples' Democratic Party of Afghanistan (PDPA) — during the 1979 Saur Revolution — were reinforcing Islamic teachings; yet the society revolted. The white-bearded elderly cadre (spin-geeree masharan) scoffed at the clean-shaven, Moscow-educated young communists, who asked them to change the social status quo. They fumed at these young zealots telling them how to live.

Efforts to speed up societal

change in riwaj-bound Afghan society would eventually fail, even if the change is good overall. The 'nation-building' plans of the US — launched with much fanfare later, lie in the dust. The world still doesn't seem to have learned any lesson. Outsize emphasis on women/minority rights, freedoms, and constitution, etc would complicate the ongoing intra-Afghan dialogue. Fifth, it is interesting to see self-appointed experts criticising Afghans for being undemocratic. They need to know that Afghanistan had the representative Loya Jirga (Lower House) and Masharano Jirga

(Upper House) since much earlier. Afghans are extremely egalitarian. It is only in the developed democracies that federating units enjoy greater autonomy like in the present political dispensation of Afghanistan. Therefore, the imposition of a strong centre in an intensely democratic Afghanistan has and would never succeed.

Sixth, despite inter and intra-tribe differences and conflicts, all Afghans (including the non-Pashtuns) subscribe to a unique sense of nationhood. This is the binding glue, preventing any touted division of Afghanistan along ethnic lines.

Seventh, like all tribal societies, Afghanistan has an inherent conflict resolution mechanism in the form of the jirga. This mechanism works effectively in the absence of foreign interlocutors, with no Afghan faction looking over the shoulder. Repeated interference has battered this system, hence the prolonged conflict and instability.

Eight, under the tenets of Pukhtunwali, khegara/shegara (doing favour/good to others) occupies a central place. But the favour has to be returned in order to re-establish the social equilibrium that is disturbed when an Afghan receives a favour. Having done so, the Afghan feels being on an equal footing, unencumbered by complexes. The Afghan does not feel to be perpetually indebted. Pakistan's hope of Afghanistan remaining grateful to us in eternity is, therefore, a misplaced over-expectation, based on lack of sociological understanding.

Ninth, following on from the

above postulation, it is instructive to sometimes listen to the Afghans about our continued harping on hosting Afghan refugees and Pakistan's help in the Jihad since the Soviet times. They reckon, Afghans fought Pakistan's battle, as, without Afghanistan, the Soviet Bear would be sunbathing on the beaches of Karachi. And for refugees — they cite — it was Pakistan's religious obligation to provide refuge in line with our lofty claims of Muslim solidarity.

Lastly, massive migration and continued life under different social underpinnings have changed Afghan society marginally. The newer power elite have emerged, as during my fieldwork in the 1980s; 'ration malik' was the emerging power elite, responsible for the camp's ration distribution. Afghans have otherwise tried to jealously guard their traditions. Dead bodies are still sent back as far as possible and there are negligible inter-marriages with locals.

The continued conflict has exacted a deadly cost in human and material terms from Afghanistan, yet to be accounted for. The hapless, ragtag but determined Afghans have forced two superpowers in our lifetime to bite the dust. Faith and commitment were central to their success, besides other reasons. The Afghans deserve empathy in the world, not disdain or racial-profiling.

Mouli Abdul Ghani Baradar standing next to Mike Pompeo is an epoch in the making. Afghan Baqi, Kuhsar Baqi, Alhamdo-Lillah, Alhamdo-Lillah [Afghans and their mountains would keep standing, praise to Allah].

हामी हिंडुल गर्ने लाश नै हाँत ?

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

कानुन पत्रिकाको अंक ५ मा अधिवक्ता प्रकाश वस्ती, जो राष्ट्रिय मानवाधिकार आयोगको सदस्य पनि हुनुपर्छ, वहाँले लेख्युभएको छ- 'यो कस्तो देश भनिने परिवेश हो, जहाँ कर्तृ कुनै सुनवाई नै छैन । कसैले कसैलाई ज्याक दिनै पर्दैन, जसले जे गरे पनि हुन्छ, रोक्ने कोही छैन । जसले जति सक्छ त्यति भ्रष्टाचारा गरे हुन्छ । लोकलाज र डर कक्तै कसैलाई कही छैन । हाम्रा सबै चेतना निर्जीव भइसके, सबै संवेदना मरिसके । यस्तो लाग्छ, हामी सबै हिंडुल गर्ने लाशमा अनुवाद भइसक्यौं ।

आज सिंहदरवार र शीतल निवासका श्री ६ महाराज, महारानीलाई कसरी आफ्ना मान्छे भर्ति गर्ने, कसरी देश लुट्ने, कसरी बढीभन्दा बढी सुख भोग्ने टेन्सन छ । यो कुरो बताइदिने कुनै डाक्टर महेन्द्रप्रसाद श्रीवास्तवहरू छैनन् । लोकतन्त्र श्री ३ को भन्दा गणगुजेको शासन भयो । कसैमित्रको चेतना बोलेन, लोकतन्त्र तुहियो । यो अवस्था हामी लाश भएको अवस्था होइन त ?

तुहिनु अर्थात खेरजानु । खेर गयो लोकतन्त्र । लोकले लोकाका लागि ल्याएको लोकतन्त्र नेता र प्रभावशालीहरूले

खोरिया र मौजा बनाएपछि खेर गयो लोकतन्त्र ।

भनिन्छ, अधिको तीतो, पछिको मीठो । लोकतन्त्र अधि पनि शोक, पछि पनि शोक बन्न्यो । नेपालीका लागि मीठो मसिनो भनेको भाषणमात्र भयो ।

नेता छन्, नेतामा हुनुपर्ने नीति-शिक्षा, नैतिक- शिक्षा, सैन्य-शिक्षा, व्यूह-शिक्षा, राजनीतिक-शिक्षा केही पनि छैन । अयोग्य बिराजमान आसनबाट हुने शासन कसरी फलिभूत हुनसक्छ ? लोकोक्ति छ- माफ बार बार गर तर विश्वास एकबार गर । जनताले आफ्ना नेताहरूलाई बार बार विश्वास पनि गरे, माफ पनि गरे । फलतः नेता पुलुपुलिन पुगो । यहीकारण लोकतन्त्र- अधिपछि अन्त चैतना जन्त हुनपुग्यो । होस हराएका नेताको शासन भएको राष्ट्रले पहिवान हराउँदैछ ।

यही कारण नेतृत्वमा दुर्गम्य छ, यो पद्धतिमा सुगम्य छैन । माटोको महत्व त अपरम्पार छ, नेताहरू गम्ये भारमात्र छन् ।

३ करोड जनसंख्या भएको नेपाल, ६२ लाख नागरिक रोजी रोटी, अवसरका लागि विदेशीएका छन्, २ करोड ३८ लाख जनसंख्याका लागि ७ सत सय ६१ सरकार छन्, तीन तहको संरचना छ र यसमा २८ हजार २ सय ८ जना राजाहरू छन् । पहिले ७० जना विशिष्ट थिए अहिले ४ हजार ८ सय ६० जना पुगेछन् । लोकतन्त्र नीति विधि होइन, नाता र व्यक्ति प्रधान देश बनपुग्यो ।

नेपाल छोराहरूलाई बेश्या बनाएर निर्यात गर्ने मुलुक हो । पहिले बम्बैमा बेचिन्थे, अहिले कंगोसम्म युवतीहरू बेश्यावृत्ति गर्न पुन्याइएका छन् । युवतीहरू शरीरका छालाका लागि समेत तस्करी भइरहेका छन् । मानौं, नेपाल दासको मुलुक हो ।

दासहरू जहाँ जन्मे त्यहाँ पनि दासै हुन्, जहाँ बेचिए, त्यहाँ पनि दासै हुन् । नेपालीको जीवनलाई नेपालमै दासजस्तो पारिएको छ, विदेशमा पनि दासकै जीवन बाँचिरहेका छन् । नेपाल सार्वभौम मुलुक

हो, सविधान भन्ने कागजको खोस्टोमा हो । नेपाली जीवनमा कहिले पनि स्वतन्त्रता भन्ने आएन ।

लोकतन्त्र जिसका लाठी, उसका भैम्स हो । कमजोरलाई कानुनमा घुमाइन्छ, बलियाले कानुनलाई घुमाउँछन् । व्यभिचारको बाँचा हो लोकतन्त्र, यहाँ जाति नाडिगए हुन्छ, जस्ति नड्ग्याए हुन्छ ।

१५ प्रतिशत ३५कार परिवार बसोबास गर्दैन, त्यो देश धर्मनिरपेक्ष । ती ३५कार

रैती, दास ।

यस्ता नैतिकहीन, सिद्धान्तहीन, निष्ठाहीन नेताहरू भन्नन्- लोकतन्त्र ल्यायौ, लोकतन्त्र आयो । नडगा महाराजहरूलाई हामी नाडगो भन्न सक्दैनै र उनीहरूको नाडगो शरीरको, नाडगो अभिव्यक्तिको प्रशंसा गरिरहेका छौं, हामी दास हो ।

जो लोकतन्त्रमा समाजवादको सपना देख्यो, ऊ सोम शर्मा बनिरहेको । जो ससदलाई बोकाको टाउको देखारे

● ● ●

आज सिंहदरवार र शीतल निवासका श्री ६

महाराज, महारानीलाई कसरी आफ्ना मान्छे भर्ति गर्ने, कसरी देश लुट्ने, कसरी बढीभन्दा बढी सुख भोग्ने टेन्सन छ । यो कुरो बताइदिने कुनै डाक्टर महेन्द्रप्रसाद श्रीवास्तवहरू छैनन् । लोकतन्त्र श्री ३ को भन्दा गएगुजेको शासन भयो । कसैमित्रको चेतना बोलेन, लोकतन्त्र तुहियो । यो अवस्था हामी लाश भएको अवस्था होइन त ?

● ● ●

परिवार ०६४ सालदेखि धर्मनिरपेक्षताका नाममा धर्मपरिवर्तन सहेर बसेका छन्, हेरेर बसेका छन्, यो दासत्व नभए के हो ?

लोकतन्त्रमा लोकमत, लोकइच्छा,

लोकअपेक्षा, लोकसुधाव, लोकबल र लोकाचार नै लक्ष्मणरेखा हो, सबेले मानुपर्ने हो । भ्रष्टाचारी टाउको उठाएर हिँड्छ, दुराचारी आफै पुरिनेगरी माला लगाएर निस्कन्त, मान्छेदेखि माटोसम्मका बलात्कारीहरूको मान सम्मान हुन्छ, जयजयकार गर्न हामी नै हौं, हामी दास नभए के हौं ?

उनीहरू लाठसाहेब हुन्, हामी तिनका

कुकुरको मासु बेच्ने थलो भन्यो, ऊ बोकाको टाउका देखाएर कुकुर बेचिरहेको छ र हामी किन बोको देखाएर कुकुर बेचेको प्रश्न गर्न सक्दैनौ, हामी कसरी नागरिक हो ?

नामले हुने भए दैनिक ५० लाखको युँदपाक र पुष्कारी विक्रीहुने न्यूरोड गेटको श्रीकृष्ण गुदपाक भण्डारभन्दा पवित्र के थियो होला, तर अनुसन्धान गर्दा दिशा, पिसाव र खकारसमेत भिसाइएको भेटियो । लोकतन्त्रको चहकिलो साइनबोर्ड त भुण्डिएको छ, यो साइनबोर्डभित्र राजनीतिको आपराधिक व्यवसाय गूको मूला फस्टाएर्मै फस्टाइरहेको हामी सबै

भोगिरहेका छौं । लोकतन्त्र अपराध भित्र याउने परिवर्तन भयो । हामी दासजसरी दुल्दुलु हेरिरहेहो, जस्तिसुकै पीडा भए पनि सहिरहेहो । खोई हाम्रो नागरिक हैसियत ? विवेक भए पनि हामी बोल नसक्ने के हौं, हलेदो भनेपछि कोट्याइरहनु पर्छ ?

देखेका आँखा फुटे, सुन्नेका सही । परिवर्तनपालिका १४ वर्ष देश उपेक्षित भयो, लोक उपेक्षित भए । सविधानसभाको ८ वर्ष र संवैधानिक शासनको ६ वर्ष, ३० अर्व देखादेख र खर्चो अनियमिता भयो, लोकका लागि लोकतन्त्र आँखाको रमिता पेटको विपत्तामात्र हुनपुग्यो । लोकको उडाइयो, लोकमत अपमानित भयो ।

लोकतन्त्र जनताका लागि कालो पोते नपाउनेलाई तिलहरिको धोको मात्र हो । संविधान कार्यान्वयन भनेर भयाली पिट्नेहरू पिटिरहेका छन्, इन्टरेशनल क्राइसिस युपले ब्रेसल्मबाट नेपालमाथि नै प्रश्नचिन्ह लागेको रिपोर्ट सार्वजनिक गरेको पढ्दैनन, वर्ल्ड बैंक र एडीबीको कहालीलाग्दा अर्थव्यवस्था र जनजीवनबाटोको तथ्य पनि पढ्दैनन, वैदेशिक रोजगारीमा गएका नेपाली युवायुवतीमाथि दासजस्तो व्यवहार गरिन्छ भन्ने विभिन्न निकायको रिपोर्ट पनि पढ्दैनन । लोक सरकारको दृष्टिमा लोक भए न पढ्ने हो, सत्ता र सम्पत्ति माथि मात्र नजर गाडनेहरूलाई नन्दप्रसाद, गंगामाया, निर्मला पन्त, सम्फना विकहरू देशमा मरुन् कि विदेशमा, के मतलव ?

भयानक रक्तपातपछि शान्तिको सूर्य उदाउला भनेको त लोकजीवन, राष्ट्रिय जीवनका लागि लोकतन्त्र जोखिम हो, स्वामिनानका लागि धराप भो ।

देशमा आँधीअधिको सन्नाटा छाएको छ । समुद्र शान्त हुन्चेल, रमाइलो लाग्छ । जब समुद्र उर्लिँच, सुनामी चल्छ र बितण्डा मच्चाउँछ । देशको दर्द र लोकको आँसु सिनका लागि सुरा र सुन्दरी नाच भइरहेको देख्दा लाग्छ, लोकतन्त्रको दुरुपयोग गर्न दुशासनहरू विटण्डाको प्रतिक्षामा छन् शायद ।

»» बाँकी ६ पेजमा

साल्ट ट्रेडिङ कंपनीशन लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित ग्राहींस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको मित्र बाहिर रावर कोट मै बीचमा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पून: प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दृवक हुन्छैस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यूँदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भरर खै पटक मर्न सकौ ।

- अमियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

ਸਮਾਫ਼ਕੀਯ

के लोकतन्त्र भनेको कुनै दुर्लभ फूल हो ?

पछिल्लो समयमा मुलकु आक्रान्त छ । जनता असुरक्षित भएको महसुस गरिरहेका छन् । कोरोना भाइरसका कारण दिनदिनै सक्रमितहरूको संख्या बढिरहेको छ भने निधन हुनेहरूको संख्या समेत बढौदै गएको छ । वर्षायामले गर्दा बाढी पहिरोका कारण सधौर जनताले अनाहकमा ज्यान गुमाउनु परिरहेको छ । दिनहुँै सञ्चार माध्यममा बाढी पहिरोका कारण ज्यान गुमाउने र घरबाटरविहित हुनेका बारेमा समाचारहरू प्रकाशित भइरहेका छन् । यति हुँदापनि सरकारको ध्यान त्यतातिर जान सकेको छैन । डोजर विकासले गर्दा बाढी पहिरो गएको छ । पर्यावरण बारेमा जनतालाई अवगत गराउन नसक्दा र कमिसनको लागि डोजरे विकास गरेको हुनाले मुलकु विकासतर्फ होइन विनासतर्फ उन्मुख भईरहेको छ । त्यस विषयमा न त संघीय संसद न त प्रदेश सरकार र न त स्थानीय सरकारहरूले तै ध्यान दिएका छन् । कोरोना भाइरसका कारण जनताले अनाहकमा दुख पाईरहेका छन् भने जनताले चुनेर पठाएका आफ्ना जनप्रतिनिधिहरूले समेत त्यस विषयमा गहन छलफल र बहारै चलाएका छैनन् ।

जनताका समस्याको समाधान गर्ने र सरकारलाई समस्याका बारेमा जानकारी गराउने प्रमुख थलो भनेको संसद हो। सरकारले संसदलाई स्थगित गरेर आफू आलोचनाबाट बच्च चाहिरहेको छ। अनाहटकमा संसदको बैठक स्थगित गरएको छ। संसद नभएपछि संस्थागत रूपमा जनताका समस्याहरू राख्ने ठाउँ नै शुन्य रहेको छ। सत्ताधारी दलभित्रको आन्तरिक दृढूले गर्दा संसदको बैठक स्थगित मात्र गरिएको छैन, सरकारका काम कारबाहीका विषयमा बोल्ने थलो नै बन्द भएको छ। कोरोना भाइरसले गर्दा जनतालाई सडकमा आउन दिइएको छैन। सभा सम्मेलन नारा जुलूस गर्न रोक लगाइएको छ। त्यसमा पनि लामो समयसम्म लागू गरिएको लकडाउन, सटडाउन र निवेदाज्ञाले गर्दा जनता आक्रान्त भएका छन्। उनीहुरू दैनिकी रोजिरोटीकै लागि भौतिकरिदै आएका छन्। त्यही कारण नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारलाई हाइसञ्चो भएको छ। प्रधानमन्त्री सहित उनको मन्त्रिपरिषद्का सदस्यहरू मुलुकमा सुशासन कायम भएको भन्नै जनतालाई ढाँटिरहेका छन्। जनतालाई घरमा थुनेर राखेपछि विरोध गर्न अवस्था रहैदैन त्यही कारण शुशासन भयो भन्नु दिउँसै सूर्यको रापलाई हक्केलाले छोकै भन्नु सरह मात्र हो। प्रत्येक वर्ष वर्षायाममा जनताले बाढी पहिरोबाट ज्यान गुमाउन पुरेको छ भने कतिपय जनताको उठिबास समेत हुने गरेको भएपनि आजसम्म कुनै पनि तहको सरकारका कार्यक्रममा प्रयावरणले प्राथमिकता पाउन सकेको देखिँदैन। भाषा मिलाउन भुटा प्रतिवेदन तथार गरी जनतामा भ्रम सिर्जना गर्ने काम समेत हुन थालेको छ। प्राथमिकतामा पर्यावरणलाई राखेर जनताको सहयोगमा काम थाल्पुरेन्मा जनताले थाहा पाइहाल्लान भनेर होल्टमाला बसेर पर्यावरणका लागि भुटा प्रतिवेदनहरू तयार गरिने भएको हुनाले बाढी पहिरोको कारण प्रत्येक वर्ष ठुनो मात्रामा धनजनको क्षति हुँदै आएको छ। स्रोत र सत्ताको नजिक भएकाहरूलाई प्रकोपले छिडै प्रभाव नपारेपनि गरिब जनताको लागि त्यो अभियाप बढै गएको छ। सत्ताको नजिक हुने र बन्नेलाई प्रकोपले छिडै प्रभाव नपर्ने गरेको धैर्यै उदाहरणहरू रहेका छन्। सत्ता नजिक हुनेहरूलाई प्रकोपको बेला राहत वितरणको नाममा हैलिकोटरमा श्यार गर्ने र नाम मात्रको राहत बाँडेर आफू चर्चित हुने र आफून्हो भोट बैंकलाई सरकारी दुकुटीबाट राहत बाँडेर आफू चुनावको बेला सुरक्षित हुने अवसर मिल्ने गरेको छ। केही राहत पाएपनि जनताले आफू संकटको बेला राहत महसुस गर्नु अलगगै हो तर त्यो राहत सरकारी दुकुटीबाट बाँडिएको हो नेताको गोजिबाट होइन भन्ने विचरा जनतालाई के थाहा ?

जनताले चाहेको खण्डमा जस्तै सुकै व्यवस्थापनि परिवर्तन हुन सक्छ । लोकतन्त्र पनि सुदूढ हुन सक्छ । लोकतन्त्र भनेको जनताको तन्त्र भन्ने बुझिन्छ । तर सही रूपमा लोकतन्त्रको प्रयोग भएको छैन । लोकतन्त्र पनि कहिलै पनि खतरामुक्त हुन सक्दैन । विश्वका धेरै मुलुकहरूमा आ आफै देश र माटो सुहार्दौ व्यवस्था लागू गरिएको छ । लोकतन्त्रले जनताका समस्या समाधान गर्न सक्छ भनिएपनि पछिल्लो समयमा लोकतन्त्रपनि सिमित व्यक्तिहरूका लागि कमाईखाने भाँडो सावित हुँदै गएको छ । लोकतन्त्र भनेको जनताले पाँच वर्षमा मत हालेर आफूला जनप्रतिनिधिहरूलाई छान्नुमात्र होइन लोकतन्त्र भनेको त व्यवहारमै लागू हुनपर्दछ । कही सिमित व्यक्तिहरूले मोजमस्ती गर्ने तर बहुसंख्यक जनताले भोकभोकै मर्नुपर्ने व्यवस्थालाई लोकतन्त्रको परिभाषा भित्र राख्नु किमाथ उचित हुन सक्दैन । कुनै एक राजनीतिक दलले निर्वाचनमा बहुमत ल्याएको खण्डमा उसले सरकारको तेतृत्व लिएपनि उसको विपक्षमा विपक्षीहरूको बहुमत रहेको हुन्छ भन्नुको अर्थ हो लोकतन्त्र भनेको पनि अल्पमतले बहुमतलाई शासन गर्ने व्यवस्था नै हो । विश्वका धेरै देशहरूमा लोकतन्त्रलाई आ आफूले देश अनुसारको परिभाषाभित्र राखिएको छ । त्यसैले त्यस्ता देशहरूले विकासको चरणलाई प्राथमिकतामा राखिका छन् त्यहाँ भष्टाचार र कूशासन नगान्य मात्रामा रहेको छ त्यही कारण ती देश विकाशिल अवस्थामा पुगेको भएपनि हाम्रो देशमा भने सत्तामा पुनोहरू नै सत्तालाई आफूलो आमाको दाइजो र घर जगाको लालपुर्जी सम्भिन्न गरेको हुनाले सत्ताबाट जनता कहिलै सन्तुष्ट हुन सकेका दैनन्दिन हो अवश्य समेत देखिएको छैन ।

हुन सक्का छन् तन् हुन अवस्थ समत दाखएका छन्।
लोकतन्त्रको नाममा मुलुकमा लुटतन्त्र मच्चाईरहेको छ। पार्टीगत स्वार्थ र व्यक्तिगत स्वार्थ पूरा गर्नका लागि लोकतन्त्रकै बद्दताम गर्न थालिएको छ। त्यही कारण लोकतन्त्र भनेको लुटेराहरूको बँगैचामा मात्र फल्ने एक प्रकारको दुर्लभ फुलको नाम जस्तो भएको छ। राजनीतिक दलहरूको अकर्मण्यता र नालायीपनले गर्दा नेपाली जनताले जस्तोसुकै तन्त्र आएपनि कुशासन भ्रष्टाचार अन्यथा नै सहेर बस्नुपर्ने बाध्यता रहेको छ। प्रधानमन्त्री केपी ओलीबाट जनताले ठुलो आशा एंवं भरोसा गरेका भएपनि प्रधानमन्त्री ओलीको पछिल्लो व्यवहार र काम गराई हर्ष उनीपनि सत्ता हत्याउनैका लागि भुट्ठोका सहारा लिएर जनतालाई ठिगिरहेका रहेछन् भन्ने प्रमाणित हुँदै गएको छ। लोकतन्त्र भनेको सिमित व्यक्तिलाई सत्तामा पुऱ्याउने र भ्रष्टाचार कुशासन अन्यथा सहेर बस्नु नै लोकतन्त्रको मर्म र धर्म हो भने जनता भन्न बाध्य हुनेछन् जुन जोगी आएपनि कानै चिरेका भनेर भन्ने हाम्रो ठम्पाई छ।

विधि विधान एकातिर राज्य सञ्चालन अकोति

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

परिषद्को बैठकमा प्रधानन्यायाधिश सदस्य रहेपनि उनी खासै नबोल्ने भएकाले त्यहाँ प्रधानमन्त्री सभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्षकै बोलाबाल हुने गरेको छ । सम्वैधानिक परिषद्ले भरसक्वे सर्वसम्मत निर्णय गर्ने र त्यसो हुन सकेन भने अर्को दिन बैठक राखेर बहुमतका आधारमा निर्णय गर्नुपर्ने सम्वैधानिक व्यवस्था भएकाले निर्णय हुन ४ जनाको आवश्यकता हुन्छ अहिले उपसभामुख पक्ष रिक्त भएको र उक्त पद विपक्षी दललाई दिनुपर्ने भएकाले सरकारले उपसभामुख पद नै पूर्ति गन चाहिरहेको छैन । संघीय संसदको प्रमुख विपक्षी दलका नेता समेत सम्वैधानिक परिषद्को सदस्य रहने भएकाले र सरकारले सम्वैधानिक परिषद्मा रार्फत गर्ने सिफारिसमा बहुमत नापुग्ने भएकाले गर्दा प्रमुख विपक्षी दलका नेताको समेत महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ त्यही भूमिकाका कारण त्यहाँ पनि भागवण्डा नै चल्ने गरेको छ । सम्वैधानिक परिषद्का अध्यक्ष प्रधानमन्त्रीले नै प्रमुख विपक्षी दलका नेताले भनेको केही व्यक्तिहरूलाई नियुक्तिका लागि संसदीय सुनुवाई समितिको नाम सिफारिस गन बायद हुनेछन् । यसरी सत्ताधारी दल र प्रमुख प्रतिपक्षी दलले भागवण्डा गरेर त्यसमा पनि आफ्ना पक्षका व्यक्तिलाई नियुक्ति दिलाउने गरिएको हुनाले त्यहाँपनि राम्रा मान्छे भन्दा हाम्रा मान्छे नै पर्ने भएकाले त्यस्ता व्यक्तिहरूस्ताट राम्रो कामको आशा गर्न सकिने अवस्था नै रहँदैन भन्ने प्रमाण त अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगकै प्रमुख आयुक्त र आयुक्तहरूले देखाईसकेका छन् । लामे समयसम्म सरकारी सेवामा रहेर सचिव रहीसकेका व्यक्तिहरू सम्वैधानिक निकायमा नियुक्तिको लागि मरिहत्ते गर्ने गरेका छन् । २८/३० वर्ष जागिर खाई सकेका व्यक्तिहरू आरामको लागि र आर्थिक अवस्था सधार्नका लागि मात्र सम्वैधानिक निकायमा

अवस्था सुधानका लाग मात्र सन्धानक निकायमा जाने गरेको धेरै प्रमाणहरू रहेका छन् । पहिला आदेश पालना गर्न बानी परेका व्यक्तिहरूले आदेश नपाएसम्म केही गर्न सक्ने अवस्था रहँदैन । त्यसैले उनीहरू सरकारको निर्देशन पालना गर्ने कार्यबाहेक अन्य केही गर्न सक्ने अवस्थामा रहँदैनन् । यी सबै कारणहरूले गर्दा अब सबै सम्बैधानिक निकायहरूमा खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट नियुक्ति गरिने परम्परा बसालिनुपर्दछ । भागवण्डा गरेर नियुक्ति गर्ने कार्यलाई तत्काल बन्द गरी सम्बैधानिक निकायहरूलाई चलाएमान बनाइनु उपयुक्त हुनेछ । त्यसमा पनि अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई अहिलेसम्म अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग सत्ताधारी दलका नेता तथा कार्यकर्ता र ढुला वडाहरूलाई विलन चीट दिने र खरिदार सुब्बासम्मका व्यक्तिलाई एक दुई हजार घुस खाएको आरोपमा मुद्दा चलाउने थलोको रूपमा चिनिएको हुनाले त्यसको अन्त्य हुनैपर्दछ ।

लोकतन्त्र वा प्रजातन्त्र जे भनेपनि यी दुवैको अर्थ हो जनताले चाहेजस्तो राज्य सञ्चालन व्यवस्था तर अहिले लोकतन्त्र र प्रजातन्त्रको नाममा जनतामधि अन्याय गरिएको छ । जनताले चाहेको भन्दा ठीक विपरितका कार्यहरू भएका छन् । नेपाल विद्युत प्राधिकरणमा पूर्व कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङ्गलाई नै अर्को एक कार्यकालका लागि नियुक्ति गरिनुपर्दछ भन्दै जनता सङ्कमै उत्रिए । नेपालको इतिहासमै एक व्यक्तिलाई नियुक्ति गरिनुपर्दछ भनेर सङ्कमा उत्रिएर नारा जुलुस गरेको यो नै पहिलो हो । तर सरकारले आफानो असफलता र अकर्मण्यता लुकाउनको लागि र घिसिङ्गको लोकप्रियता बढादा आफू असफल भएको सन्देश प्रवाह हुन्छ भनेर नियुक्ति गर्न अनाकानी गरिरहेको छ । लामो समयसम्म अबौं घाटामा रहेको संस्थालाई घिसिङ्गले अबौं फाइदामा पुन्याएर २१ घण्टे लोडसेङ्गबाट जनतालाई मुक्त

सत्याग्रहीमाथि दुर्व्यवहारको कलंक

प्रा.डा. दृष्टीराज पौडेल

नेपालमा मात्र होइन, विश्वमै सार्वजनिक शिक्षा र स्वास्थ्य सुधारका अभियन्ताका स्यमा प्रतिष्ठित, दुःख र कष्ट सहाँ सात-सात महिनासम्म कर्णली र सुदूरपश्चिमका दूरदराजमा घुम्दै विपन्न रोगीहरूसो सेवामा संलग्न, पुरानै सवालहरू उठान गर्दै जुम्लामा अनशनरत रहेदै गर्दा काठमाडौं पुच्छाइएका सत्याग्रही डाक्टर गोविन्द केसीमाथि एम्बुलेन्समा राज्यस्ताले गरेको चरम दुर्व्यवहारले मानवताको खिल्ली उडाएको छ।

उनी बोलीमा विनयी नहुन सक्छन्, प्रस्तुतिमा कटु हुन सक्छन्, संसारका अन्य सत्याग्रहीहरूले उनी जिद्धिवाज र यदाकदा अव्याहारिक पनि देखिन सक्छन्, तर सत्य के हो भने गोविन्द केसीको पटक-पटकको अनशन र सत्याग्रहको अन्तर्यमा कुनै व्यक्तिगत स्वार्थ अनि तुष्टि लुकेको छैन। उनको सत्याग्रहले स्वास्थ्य सेवालाई दीनदुःखी नेपाली नागरिकको बस्तीसम्म विस्तार गर्न जुन कठिन यात्रा तय गरिरहेको छ, त्यो आर्क्मा अतुलीनीय छ। उनी एक शिखर सत्याग्रही हुन्।

चिकित्सा शिक्षाको नियमनको क्षेत्रमा जे जाति सुधार हुन सकेको छ, ती मुख्यतः डा. गोविन्द केसीकै सत्याग्रहबाट हासिल भएका हुन्। भारतका लालू यादवले संसद्या आफ्नो उपहास गर्दा महान् सत्याग्रही अन्ना हजारेले प्रत्युत्तरमा भेनेका थिए, स्वार्थी, कामुक, भ्रष्ट र दुराचारीलाई के थाहा निःस्वार्थ त्याग र ब्रह्मचार्यमा कति आत्मबल हुन्छ? कति ओज हुन्छ? ती लालू यादव अहिले जेलको हावा खाँदै छन्, सत्याग्रही हजारेको ओज कति हो कति छ।

आमनेपालीको पीडा, स्वास्थ्यमा चलेको ब्रह्मलुट र सरकारको अर्कमण्यताले असह्य भएर डा. केसी सत्याग्रहको दुष्कर मार्गमा हिँडिरहेका हुन्। उनको सत्याग्रहको आन्दोलन सरकारले हिँडिरहेको गलत बाटो सच्चाउन मात्र होइन, नागरिकको आँखा खोला, सचेत बनाउन र मानवीय समाजको निर्माणतर्फको सशक्त औजार पनि हो। आज गोविन्द केसी जुन आन्दोलनमा छन्, त्यसप्रति निस्पृह रहेर हामी नागरिकले समेत हाम्रा भावी सन्तति, समाज र राष्ट्रप्रति अन्याय गरिरहेका छैन। केसीलाई केही तलमाथि भयो भने त्यसको दोष विशेषगरी नागरिक समाजमाथि जानेछ।

मुलुकका कार्यकारी प्रमुखसहित जिम्मेवारहरूले आफू र आचानाको हितमा मात्र केन्द्रित नरही डा. केसीले उठान गरेका सार्वजनिक चिकित्सा सेवा र शिक्षाप्रति राज्यको घोर गैरिजम्मेवारीपनप्रति आत्मसमीक्षा मात्रै गरे पुछ। कम्तीमा आफूले विगतमा जनतासमक्ष गरेका प्रतिबद्धताहरूको स्मरण गरे पुछ। कर्णली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको सिनेटको बैठकमा सहभागी हुन राजाधानीबाट हेलिकोप्टरमा प्रतिष्ठानका कुलपति प्रधानमन्त्री ओलीसहित मन्त्रीहरू, अन्य सदस्य तथा जनप्रतिनिधिसमेतका दर्जानी व्यक्तित्वको कर्णली शयर भएको थिए। ०७५ सालको पहिलो दिनको सूर्योदयको लालिमासँगै मुगुको सुन्दर रातालालो किनारामा कर्णलीको दीनदुःखी जनतालाई सॉचौ सुखका दिन सुरु भइहाल्छ कि जसरी भव्य समारोह सम्पन्न भएको थिए। रातालालो किनारामा घन्टा लगाएर प्रधानमन्त्रीले वाचन गरेको ९८ पृष्ठ लामो ३१ बुँदे भाषण निकै भावनात्मक, मूर्त एवं अमूर्त प्रतिबद्धताको लबेतान फेहरिस्त थिए। सम्बोधनको अढाई वर्ष वित्तिसक्ता पाँच वर्षभित्र पूरा गरिने प्रतिबद्धताहरू कति पूरा गरिए, त्यो रातालहरू कज्जन पानीजतिकै छल्लंग छ। तर, कम्तीमा जुम्लामा स्थापित भएर अबैं खर्चिइसकेको कर्णली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, अहं, तुष्टि र राजनीतिक नेतृत्वबीचको द्वन्द्व र पूर्वग्रहको सिकार बन्नु दुर्भाग्यपूर्ण छ।

डा. गोविन्द केसीले कर्णली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानबाट सुरु गरेको अनशनका

क्रममा नेपाल चिकित्सक संघको तर्फबाट उनलाई भेटन जुम्ला गएको तत्कालीन नेपाल चिकित्सक संघको वरिष्ठ उपाध्यक्षको हैसियतले होस् या प्रतिष्ठानको प्रस्तावअनुसार एमडिजिपी कार्यक्रम सञ्चालन स्वीकृतिका लागि नेपाल मेडिकल काउन्सिलको तर्फबाट निरीक्षण भ्रमणमा गएको सदस्यको हैसियतले होस्, पत्तिकार सरकारको कर्णलीवासीप्रतिको रबैयालाई उद्यित मान्य सक्दैन। सबैमन्दा दुःखद पक्ष त विज्ञहरूले समेत एमडिजिपीलगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न स्वीकृति दिनु उपयुक्त भएको राय दिँदादिँदै पनि वर्षै अल्फाएर राखिनुका पछाडि पूर्वाग्रह नै

शिक्षण अस्पतालको भवन पूर्ण सरकारी लागतमा निर्मित उच्चस्तरीय भवन हो। प्रतिष्ठान स्थापना भएपश्चात् जुम्लालगायत कर्णलीवरपरका अन्य जिल्लामा समेत प्रतिष्ठानले विशेषगरी मातृ-शिशु, हाडजोर्नी तथा जनरल प्राक्टिस आदि विषयमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्दै आएको पनि हो।

डा. केसीकै मागअनुसार चिकित्सा आयोग क्रियाशील छ, राष्ट्रिय साभा प्रवेश परीक्षा र मेरिटो आधारित भर्ना प्रणालीको सुरुआत भएको छ। कागजमै सही, सिट संख्या र शुल्कको नियमन गर्ने पद्धतिको विकास भएको छ। विगतमा लगानी कम र कुस्त नाफा आर्जन गरी राजनीति एवं अन्य

जिम्मेवार छ।

चिकित्सा शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा दुवै प्रदान गर्ने हेतुले कर्णलीवासीकै आवश्यकता र जनप्रतिनिधिको मागअनुसार जुम्लामा स्वास्थ्यसञ्चाली विभिन्न विषयमा अध्ययन, अध्यापन, तालिम तथा अनुसन्धान गर्ने, गुणस्तरीय तथा सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यका साथ कर्णली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०८८ संसद बाट पारित भएको थिए। प्रतिष्ठानकै लागि करिब दुई अर्बको लागतमा जुम्लामा निर्मित

नियमनकारी निकायको निर्णयमा समेत हावी हुनेहरूले पनि अहिलेको अवस्थामा प्रतिकूलताको सामना गर्ने परिहरेको छ। तर, अझै पनि सार्वजनिक एवं सरकारी मेडिकल कलेज या प्रतिष्ठानमा परिणत भएका अस्पतालहरू अनिश्चितताको सिकार बनिरहेका छन्।

प्रतिष्ठानमा परिणत भएपछि प्रस्तावित तीन सय शङ्खायाको दाढ, घोराहीस्थित तत्कालीन रापी उपक्षेत्रीय अस्पताल विगतको सरकारद्वारा नियुक्त पदाधिकारीप्रति

वर्तमान सरकारको रबैयाकै कारण अनिश्चित बनेको छ। तर, प्रतिष्ठान जुन उद्देश्य र ध्येयका साथ स्थापित भएको थियो, त्यो दिशामा अभियुक्त हुन सकेन। दुर्भाग्यको कुरा, विगतका सरकारद्वारा नियुक्त पदाधिकारीहरूस्त्रित वर्तमान सरकारको वर्तदृष्टिका कारण र स्वयं प्रतिष्ठानभित्रकै केही तत्कालीन पदाधिकारीका कमजोरीका कारण पनि विकित्सा शिक्षामा प्रतिष्ठान अधिक बढन सकेन।

डा. केसी करिब सात महिनादेखि

कर्णलीसहित सुदूरपश्चिमका विभिन्न स्थानमा पुगेर आफूले सकेको स्वास्थ्य सेवा दिँदै थिए। तर, उनलाई त्यसमा

चिकित्सकहरूलाई समेत लाग्न उक्साइएको थियो। तर, निःस्वार्थताका पर्याय सत्याग्रहीका पक्षमा र भुट र स्वार्थको खेतीमा लागेकाहरूको विरुद्ध जब जनता सङ्करमा उत्रिन थाले, सत्ता गुम्ने भयले लोकतन्त्रमा खतरा भएको भन्दै रातारात उच्चस्तरीय नेताहरूको उपरिथितमा सहमति गरियो। उपत्यकामा कतिवटा मेडिकल कलेज खोले कुरा नाथे जागिरे चिकित्सकले भनेर हुन्छ भन्नेहरू मागबोमेजिमको ऐन ल्याउन सहमत हुनुप्यो।

जुम्लालगायत रापी, गेटा, मेची, महाकाली आदि क्षेत्रमा सार्वजनिक एवं सरकारी चिकित्सा महाविद्यालय सञ्चालनका लागि उनले अधि सारेका मागहरू सम्बोधन यथाशीघ गर्नुपर्छ। केसीका मागमा खोट देख थालियो भने त्यो ठूलो भूल हुन सक्छ। एउटा चिकित्सकको नाताले पनि पत्तिकारलाई केसीको शारीरिक अवस्था कमजोर र क्षीणकाय लागेको छ। विगतमा जस्तो लामो अनशन सायद उनको वृद्ध शरीरले थेग्न मुस्किल छ। साडे दुई वर्षाधि कर्णलीको रासा किनारामा आफूले लामो सम्बोधनमार्फत बाँडेका आश्वासनका पेटारो केसीको अनशनले प्रमलाई स्मरण गराइएको हुनुपर्छ। यस अर्थमा पनि केसी यथार्थमा नामा बादशाहलाई उनको पोसाकको प्रशंसा गर्नहस्तीबीचका एकल सत्याग्रामी बालकाहाँ प्रतीत हुन्छन्। उनी आँना प्रतिबद्धता विसिने र जिम्मेवारीप्रति उदासीन हुनेहरूलाई सचेत बनाउने सत्याग्रही हुन्।

तमाम निराशाका बीच आश्वासनका पेटारा बाँडेर हासिल अभूतपूर्व जनमत ती वाचा पूरा गर्नमा उदासीनता देखिँदा र अव्यवस्था, अनैतिक छिनाभपडी, अन्तरकलह र भ्रष्टाचारबाटे बाहिरिरहेका फेहरिस्तबाट कसैगरी जनता आजित भए भने कुनै दिन धैर्यको बाँध टुट्न सक्छ। त्यसैले सत्ताको मदमा उन्मत्त भएर सत्याग्रहीप्रति बेवास्ता भए इतिहास निर्म बन्ने सत्यलाई आत्मसात गर्न ढिला नहोस्। जुम्ला, नेपालगञ्ज हुँदै शिक्षण अस्पताल पुग्ने क्रममा केसीमाथि जुन व्यवहार प्रहरी लगाएर सत्ताले देखाएको छ, त्यो कुनै पनि दुष्टिले निन्दनीय छ। त्यसले सत्ताको चरित्र र अधोगतिकै संकेत गर्छ।

(नयाँ पत्रिकाबाट)

Every game. Everything about the game.

Sabai Ekhel

www.sabaiikhel.com
info@sabaiikhel.com
For Advertisement: sabaiikhel@gmail.com

/sabaiikhel
@sabaiikhel

silhouettes of people playing various sports at the bottom.

'रोग लाग्नै

कलाकारिताबाट पनि जिविकोपार्जन गर्न सकिन्छ

एक दशक बढी समय देखि निरन्तर रूपमा नेपाली चलचित्रमा चरित्र अभिनेताको रूपमा काम गर्दै आईरहेका कलाकार राजन हायुराई चिनाईरहनु पर्ने नाम होइङ्ग । नेपाली चलचित्र ...तिर्थी! बाट चरित्र अभिनेताको विद्यामा अभिनय अधिकाएका राजनले खातरनाक, भोले, जय प्रशुषाम, बीच बाटो, धनवान, लक, ब्रह्मा, तनाब लगायतका चलचित्रमा सशक्त भुमिकामा काम गरिसकेका छन् । विभिन्न संघ संस्थामा समेत आवद्ध रहेका अति नै मिलनसार स्वभावका राजनले नेपाली चलचित्रको माध्यमबाट समाजमा उल्लेखनिय योगदान पुर्याबापत बिभिन्न संघ, संस्थाबाट सम्मानित भइसकेका छन् । देश, विदेशमा समेत व्यस्त रहने राजन कला क्षेत्रमात्र नबहु समाजसेवामा समेत सकृद छन् । कला र समाज सेवासँग सम्बन्धित रहेर चरित्र अभिनेता राजनराङ्ग अभियान साप्ताहिकले गरेको संक्षिप्त कुराकानी:

राजन हायुराई
चरित्र अभिनेता

केमा व्यस्त हुनहुन्छ ?
अहिले कोरोना कहरका कारण चलचित्र निर्माण उपप्राय बनेको छ । केही चलचित्रकर्मीहरु निर्माणमा जुट्न थालेका छन् । अब विस्तार म पनि काममा व्यस्त हुन्छ ।

कलाकारिता क्षेत्र कस्तो पाउनुभयो ?
मैले बि.स. २०६४, ०६५ सालदेखि कलाकारिता सुरु गरेको हुँ । मैले यो क्षेत्रमा केही पाउँनको लागि लागेको थिएन, रहरले लागको थिए । तर, अहिले आएर यो क्षेत्र मेरो लागि व्यवसायिक बन्न पुग्यो । यो क्षेत्रमा आफैले केही गर्न सकेवाँच्छे आधारहरु प्रशस्त रहेका छन् ।

प्रशस्त आधारहरु भन्नुभयो,
ति के-के हुन ?

कलाकारिता क्षेत्रमा लाग्नुभन्दा पहिला केही सिकेर, बुकेर म यो विद्याबाट अगाडि बढ्दू भन्ने आधार बनाएर आउनु भयो भने पक्कै नयाँ पिढीलाई सफलता हात पर्छ । जस्तो लेखन, निर्देशन, गायन, अभिनय,

संगीत, मोडलिङ लगायतका विद्याहरूलाई आधार बनाएर म एउटामा सफल हुन्नु भनी पोख्त भएर कलाकारिता क्षेत्रमा लाग्नुभयो भने पक्कै पनि सफल भईन्छ ।

तपाई आफुलाई सफल कलाकार मान्नु हुन्छ ?

म सफल छु कि असफ भन्ने कुरा दर्शकले मुल्याक्तन गर्ने हो । निरन्तर चलचित्रमा नै क्रियाशिल छु । आफू सफल हुने कुरामा विश्वस्तछु ।

कलाकारिता र समाजसेवा मध्ये कुनै एक रोज्वा तपाई कुन रोज्नुहुन्छ ?

मेरो पहिलो प्राथमिकता कलाकारिता नै हो । यसबाट नै मैले जिविकोपार्जन गरिरहेको छु । घर परिवार चलाईरहेको छु भने समाजसेवाबाट आत्मसन्तुष्टि पाइरहेको छु । यी दुवै मेरा लागि अभिन्न अग जस्तै भइसकेका छन् । भविष्यमा विशुद्ध समाज सेवा गर्ने र राष्ट्रीय टिमसँग मिलेर नेपाली परिवेश सुहाउँदो पारिवारिक चलचित्र निर्माण गर्ने धोको छ ।

जनताले मत दिनुपर्ने, मत लिएपछि मात चढेकाहरूबाट जनता नै लछारपछार हुनुपर्ने ? के लोकतन्त्र भनेको नेताको सर्वसत्ताबाद हो ? जनमत, जनबल लिनेहरु जनताका सेवक हुन, मालिक वा भगवान होइनन् । जनताले जे गरे पनि हुन्छ भनेर पञ्चापत्र दिएका होइनन् । यो चेत जनतामा हुनुपर्छ, जनप्रतिनिधिमा पनि हुनुपर्छ । यही चेत नभएकाले राजनीति र प्रशासन अपराध उत्पादन गर्ने फेक्ट बनेका हुन् ।

अब त अति भयो । राजनीति गर्ने र प्रशासन चलाउनेहरूले नाकलाई फोहरको गन्दे नालीमा धैरे जोते । गणतन्त्र, लोकतन्त्रमा दुकुचा गनाउन थाल्यो । संक्रमित फोहर नाक बोकेर नेपाल कतिदिन विश्व समुदायमा सभ्य भएर उभिन सकछ ?

लोकतन्त्र आत्मक अव रोकिनुपर्छ । किन ०७ साल आयो, लोकतन्त्रादीहरूले बुक्नुपर्छ, पढ्नुपर्छ । चेत र चेतनामा नैतिकता भएन भने

चलचित्र तैसा कमाउनलाई बनाईन्छ होइन र ?

नेपाली परिवेश सुहाउँदो पारिवारिक चलचित्र निर्माणबाट पनि व्यवसायिक रूपमा व्यापार गर्न सकिन्छ भन्ने मेरो मान्यता रहिआएको छ । राष्ट्रीय टिम र दर्शक रुचिको विश्वयस्तु समेटिएको चलचित्र हुन जरूरी छ । जसले समाजमा सदैश पनि दियोस्, व्यवसाय पनि गरोस् ।

अन्त्यमा.....?

नेपाली चलचित्र सबैको मनभित्र भन्ने नाराको साथसाथै सम्पूर्ण नेपाली चलचित्रलाई मार्याँ गर्नुहुने मेरा आफन्तजन तथा देशविदेशमा रही मलाई प्रेरणा तथा स्नेह प्रदान गरिरहनु भएका सम्पूर्ण दर्शकहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै आगामी दिनहरूमा समाजसेवा र कलाकारिता क्षेत्रमा सक्रिय रही आफै बढी योगदान पुन्याउने कोसिस गर्नेछु ।

त्यो चेत ज्यूदो लाश हो । महादेवले सतीदेवीको लाश बोकेर हिंडेजसरी जनताले माटोको सुखास नभएको लोकतन्त्र, गणतन्त्र बोकेर कतिदिन हिँडिरहने ? एकदिन त होसमा आउनेपर्छ, चेतलाई होसमा ल्याउने पर्छ । दास बनेर मीठो सपना साकार हुन्छ भनेर कष्टको भारी बोकिरहने कि मीठो बर्तमानका लागि बेहोसीबाट व्यूफने ?

लोकतन्त्रस्तो ऐतिहासिक सजिव हुनसकेन । परिवर्तन निरर्थक बच्यो । पद्धति निष्ठामा उच्याउन सकिएन । नेतामा त्याग नहुँदा पद्धति नागपास बन्यो ।

जनतामा वर्तमान अवस्थाप्रतिको विद्युष्णाको सीमा नाधिसक्यो । लोकतन्त्र लोकको सुखानुभूति हुनुपर्यो, दुर्गन्धपुर बनिसक्यो । लोकतन्त्रको बाजा बजाएर दानवन्त्य, दानवपर्व, यो २७औं शताब्दीका जनतामाथि अत्याचार हो ।

जनतामा जे भइरहेको छ, त्यसप्रति व्यापक अनास्था छ ।

हाती हिँडुल...

लोकमैत्री भनेको जनताप्रतिको जिम्मेवारी, घोषणापत्रप्रतिको जवाफदेहीता हो । जुन छैन, द्वन्द्व यही हो । तर्क, बितर्क र बहस लोकतन्त्र हो, द्वन्द्व हिसा हो । लोकतन्त्रको जामा लगाएर हत्या र हिसा पर्व गाईजात्रा मात्र हुन्छ । यिति बेथितिमार हो, निरंकूशता हो ।

अलोकतान्त्रिकता क्रोनिक हुनुपर्व समाजान खोज्नुपर्छ, अन्यथा क्यान्सर हुन्छ । एकातिर ब्रस्टाचारको उच्च रत्त्याप, अकोर्टिर अनियमिताको सुगररोग, त्यसपछ अर्कोर्टिर क्यान्सर । यो रिथिति अवश्यम्भावी मृत्यु हो ।

कुनै पनि पार्टीमा, प्रशासनमा लोकमैत्री भावना नै छैन । लोकतन्त्र, हाकिमहरू मृत्यु अंगालेर सुखानुभूति लिइरहेका छन् ।

हामी दासजस्तो बनेर यो तमासा हेरिरहेका छौं ।

विवादित बनेपछि क्यानले खेलाडीको वर्गीकरण पुनः गर्ने

नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान)ले नेपाली महिला तथा पुरुष क्रिकेटरको वर्गीकरण पुनः गर्न भएको छ । गत साता चितवनमा बसेको बोर्ड बैठकले गरेको खेलाडी वर्गीकरण विवादित बनेपछि क्यानले खेलाडीको वर्गीकरण परिमाजिन गर्ने निर्णय गरेको छ ।

क्यानले बुधबार एक विज्ञप्ति जारी गर्दै खेलाडी वर्गीकरण सच्चाउने निर्णय गरेको छ । वर्गीकरणमा केही महत्वपूर्ण खेलाडीको नाम छेटेको र न्यायोचित नभएको भन्दै खेलाडीहरूले लिखित निवेदन दिएको भन्दै क्यानले पुनः वर्गीकरण गर्ने निर्णय गरेको हो । क्यानले महिला र पुरुष टिमका कप्तान, उपकप्तान तथा प्रशिक्षकहरूसँग सल्लाह गरेको पुनः वर्गीकरण लिस्ट बोर्ड बैठकमा पेश गर्न रोशनकुमार सिंहको नेतृत्वको खेलाडी वर्गीकरण निर्धारण समितिलाई निर्देशन दिएको छ । अधिल्लो साता गरेको वर्गीकरणमा १९ महिला र १८ पुरुष खेलाडीलाई समावेश गरिएको थिए ।

क्यानले असेहो असेहो यो विवादित गरिएको पुरुष क्रिकेटरको सेन्ट्रल कन्ट्रोल्याक्टमा पछिलो समय राष्ट्रिय टिमबाट बाहिर रहेको आएका स्पिनर बसन्त रेमीलाई सेन्ट्रल कन्ट्रोल्याक्टमा एक्रीमा राखेको छ भने राष्ट्रिय टिमबाट निरन्तर खेलिरहेका युवा स्पिनर ललितनरायण राजवेशलाई सेन्ट्रल कन्ट्रोल्याक्टबाट बाहिर राखेको छ । अधिल्लो साता गरेको वर्गीकरणमा बसन्त र ललित दुवै बी श्रेणीमा थिए । क्यानले सन् २०२०का लागि गरेको वर्गीकरणमा भने बाहिरए ।

यसैगरी वसन्त कन्ट्रोल्याक्टमा बढुवा हुँदा चोटका कारण सन् २०२०मा भएको विश्वकप लिङ-२ र एसिसी इस्टर्न रिसेज टि-२० प्रतियोगिता गुमाएका सोमपाल कामी बीमा घटुवा भएका छन् । यसअधि उनी ए श्रेणीमा थिए । एसिसी इस्टर्न रिसेज टि-२० प्रतियोगितामा राष्ट्रिय टिममा रहेका फास्ट बलर किशोर महतो र अलराउन्डर भुवन कार्को पनि सेन्ट्रल क्यन्ट्रोल्याक्टमा पर्न सकेनन् ।

राजस्थान हार्दा दिल्ली शीर्ष स्थानमा

दिल्ली क्यापिटल्स युएईमा जारी ९३औं संस्करणको इन्डियन प्रियमर लिंग (आईपिएल)को शीर्ष स्थानमा उपलिएको छ । बुधबार राति भएको खेल राजस्थान रोयल्स कोलकाता नाइट राइडर्ससँग पराजित भएपछि दिल्ली रनरेटका आधामार शी

● एनसेलको पेएजयुगो डेटा अब ४० पैसा प्रतिएम्बी

एनसेल आजियाटा लिमिटेडले आफ्ना ग्राहकका लागि साप्ताहिक पेएजयुगो योजना ल्याएको छ । कम्पनीले करबाहक ४० पैसा प्रतिएम्बीसम्मा डेटा सेवा प्रयोग गर्न सक्ने योजना ल्याएको हो ।

मैन ब्यालेन्सबाटे विद्यमान प्रतिएम्बी करबाहक २ रुपैयाँमा डेटा प्रयोग गर्ने र सुलभ दरमा डेटा सेवा प्रयोग गर्नका लागि प्याक सुविधा नलिने ग्राहकका

लागि यो सेवा ल्याएको कम्पनीले जनाएको छ । योजनामा ग्राहकले आफ्नो मैन ब्यालेन्सबाट जति धेरै खर्च गर्नेन्, त्यसैनुस्त डेटाको शुल्क अफ कम हुँदै जाने जनाइएको छ ।

ग्राहकले पेएजयुगोअन्तर्गत एक हप्तामा डेटाका लागि २० रुपैयाँसम्म खर्च गरेमा शुल्क प्रतिएम्बी २ रुपैयाँ पर्नेछ । २० रुपैयाँभन्दा बढी ५० रुपैयाँसम्म खर्च गर्दा प्रतिएम्बी १ रुपैयाँमा नै पाउन सकिने कम्पनीले जनाएको छ । ग्राहकले एक हप्तामा ५० रुपैयाँभन्दा बढी खर्च गर्नेबित्तिकै प्रतिएम्बी ४० पैसामा मैन ब्यालेन्सबाटे डेटा सेवा पाउने कम्पनीले जनाएको छ । हरेक हप्ता आइटबारदेखि शनिवारसम्ममा ग्राहकले पेएजयुगो डेटाअन्तर्तात गरेको खर्चको आधारमा यो योजना सञ्चालन हुने जनाइएको छ ।

● राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक र घरेलु तथा साना उद्योग महासंघबीच सम्झौता

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड र नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग महासंघबीच सहुलियतपूर्ण कर्जामा सहकार्य गर्ने सम्बन्धमा सम्झौता भएको छ । बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत किरणकुमार श्रेष्ठ र नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग महासंघका कार्यबाहक अध्यक्ष उमेशप्रसाद सिंहले हस्ताक्षर गरेपछि सम्झौता लागू भएको हो ।

सम्झौताअनुसार नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग महासंघमा आबद्ध रहेका उद्यमीलाई महासंघले परामर्श र उद्यमशीलतासम्बन्धी आवश्यक तालिमको व्यवस्था

गर्ने जनाइएको छ । तालिमप्राप्त व्यक्तिलाई कर्जाका लागि बैंकमा सिफारिस गर्ने र बैंकले नियमानुसार उद्यमीलाई सहुलियतपूर्ण कर्जा लगानी गर्ने जनाइएको छ । बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत श्रेष्ठले देशमा उद्यमशीलताको प्रशस्त विकास भई सरकारको नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा थप सघाउ पुग्नुका साथै रोजगारी सिर्जनासमेत हुने बताए ।

बैंकका ७ प्रदेश ७७ जिल्लामा रहेका २ सय ४९ शाखा कार्यालयबाट यो कर्जा लिन सकिने उनले जानकारी दिए । घरेलु तथा साना उद्योग महासंघका कार्यबाहक अध्यक्ष उमेशप्रसाद सिंहले बैंकसँगको सहकार्यले घरेलु तथा साना उद्यमीहस्को वित्तीय पहुँचमा थप सघाउ पुग्ने बताए ।

महासंघमा हाल ३५ ढजार उद्यमी साधारण सदस्य रहेको र महासंघको सिफारिसबमेजिम लगानी भएको कर्जामा संस्थागत जमानतसमेत रहने हुँदा कर्जा असुलीमा महासंघको पनि नैतिक दायित्व रहने जनाइएको छ ।

● नबिलले ७.७५ प्रतिशत ब्याजमा सेयर कर्जा दिने

नेपाल धितोपत्र बजार (नेप्से)मा कारोबार हुने सेयरहरू धितो राखी नबिल बैंकले सेयर कर्जा उपलब्ध गराउने भएको छ । कम्पनीले ५०लाख रुपैयाँ वा त्योभन्दा बढीको नबिल सेयर कर्जा वार्षिक ७.७५ प्रतिशत ब्याजदरमा दिने भएको हो ।

राष्ट्र बैंकको मार्गनिर्देशनभित्र रही नबिल बैंकका सम्पूर्ण साखाबाट सेयर धितो कर्जा प्राप्त गर्न सकिने जनाइएको छ । बैंकले १ सय १९ शाखा र १ सय ४५ एटिएम्सार्फत सेवा दिइरहेको जनाइएको छ ।

● मनिग्राम, आइएमई लिमिटेड र आइएमई पेबीच सम्झौता

विश्वव्यापी स्पमा रेमिट्यान्स सेवा प्रदान गर्दै आइएमईको कम्पनी मनिग्राम इन्टरनेसनल इन्कले नेपालको अग्रणी विप्रेषण सेवाप्रदायक आइएमई लिमिटेड र आइएमई लिमिटेडको डिजिटल भुक्तानी

कपोरेट

सेवाप्रदायक आइएमई पेबीच पिटुपी मनी ट्रान्सफरका लागि समझदारी गरेको छ । विश्वभरिबाट मनिग्रामार्फत रेमिट्यान्स गर्ने नेपाली नागरिकले आइएमई पे वालेटमा सीधै रकम प्राप्त गर्न सुविधाका लागि समझदारी भएको हो ।

यो समझदारी डिजिटल ट्रान्सफरमेसनमा मनिग्रामको अर्को महत्वपूर्ण फड्को भएको जनाइएको छ । यसबाट विश्वका २ सय देशमा रहेका आफ्ना सेवाग्राहीलाई डिजिटल प्लेटफर्ममा जोडिने अवसर मनिग्रामले प्रदान गरेको आइएमई लिमिटेडले जनाइएको छ ।

व्यापार-व्यवसाय वा रोजगारीका लागि विश्वभरि

छरिएर रहेका लाखीं नेपाली नागरिकले मनिग्रामबाट पठाएको पैसा आइएमई पे वालेटमा प्राप्त गर्ने गरी आइएमई डिजिटल र आइएमई लिमिटेडसँग सम्झौता गर्न पाउँदा आफूलाई निकै खुसी लागेको मनिग्रामका लागि साउथ एसियारिथ ग्लोबल स्ट्राटेजिक सेत्स प्रमुख रिज सोहेल्ले बताए । कोभिड-१९ को विश्वव्यापी महामारीको समयमा सेवाग्राहीले सुरक्षित तवरले आफ्नो घरमा वा वालेटमा नै रकम प्राप्त गर्न सक्नु धेरै महत्वपूर्ण रहेको उनको भनाइ थियो ।

वार्षिक ८ खर्चभन्दा बढी विप्रेषण भित्तिचिंहै आएको नेपाल रेमिट्यान्समा दक्षिण एसियाकै दूलो बजार मानिन्छ । मनिग्रामका लागि नेपालको रेमिट्यान्स बजार मुख्य प्राथमिकतामा पर्दै आएको सन्दर्भमा यो सम्झौताले सेवाग्राहीलाई थप सहजता थाने विश्वस व्यक्त गरिएको छ । सेवा सुरु भएको अवसरमा आइएमई डिजिटलले मनिग्रामगार्फत आइएमई पे वालेटमा आउने प्रतिट्रान्जेक्सनमा ६० रुपैयाँ क्यास्याका प्रदान गर्ने जनाइएको छ । यो योजना सन् २०२० भरी कायम हुने कम्पनीले जनाइएको छ ।

प्रविधिको प्रयोग गरी विप्रेषण सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको मनिग्राम पिटुपी सेवामा अग्रणी कम्पनी मानिन्छ । मनिग्रामले २ सयभन्दा बढी देशबाट उचित सेवायुक्तमा छिटो-छरितो र विश्वसीय माध्यमबाट पैसा पठाउने काम गर्दै आइरहेको जनाइएको छ ।

आइएमई लिमिटेडले सेवा सुरु गरेको २०५५ वर्षसम्म नेपालका सबै क्षेत्रलाई समेट्ने गरी २ सय २५ आइएमई सेन्टरसहित ७७ जिल्लाका करिब १२ हजार सबएजेन्ट र बैंक तथा वित्तीय संस्थाका शाखामार्फत विदेशमा कार्यरत नेपालीहरूले पठाएको रकम नेपालका आफन्तको हातमा छिटो-छरितो ।

आइएमई लिमिटेडले सेवा सुरु गरेको २०५५

वर्षसम्म नेपालका सबै क्षेत्रलाई समेट्ने गरी २

